

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS DĖL SUTIKIMO KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBEI PATIKĖTI NAUJOS ŪKINĖS VEIKLOS VYKDYMĄ VIEŠAJAI ĮSTAIGAI „GARGŽDŲ ŠVARA“ NEDAVIMO

2018 m. gegužės 10 d. Nr. 1S-59 (2018)

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2018 m. gegužės 10 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl sutikimo Klaipėdos rajono savivaldybei patikėti naujos ūkinės veiklos vykdymą viešajai įstaigai „Gargždų švara“ nedavimo.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(1) Konkurencijos taryba 2018 m. vasario 5 d. gavo Klaipėdos rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) prašymą dėl sutikimo viešajai įstaigai (toliau – VšĮ) „Gargždų švara“ pavesti vykdyti naują ūkinę veiklą, kuris buvo papildytas 2018 m. kovo 1 d., kovo 16 d. bei balandžio 10 d. raštais¹ (toliau kartu – Prašymas).

(2) Prašyme nurodyta, kad Savivaldybei sulaukus gyventojų skundų dėl prastai tvarkomų ir šienaujamų pakelių buvo nutarta organizuoti pakelių šienavimo paslaugos teikimą. Tuo tikslu buvo įvykdyta elektroninė užklausa (toliau – Užklausa) preliminarios kainos nustatymui. Užklausa buvo vykdoma 2017 m. gruodžio 5 d. elektroniniu paštu išsiunčiant laiškus šešioms įmonėms, parinktomis pagal internete skelbiamą informaciją apie jų teikiamas paslaugas ir registracijos adresą. Užklausoje buvo nurodytas Savivaldybės siekis pirkti žolės pjovimo paslaugą Klaipėdos rajono seniūnijų teritorijoje, išvardytos ketinamos pirkti paslaugos, įtraukiant naują paslaugą – pakelių šienavimą, ir pateikta preliminari informacija apie planuojamus kiekius seniūnijų teritorijose hektarais². Esminės veiklos sąlygos ir terminai Užklausoje nurodyti nebuvo, nes visos paslaugų teikimo sąlygos, kaip paaiškino Savivaldybė, nurodomos viešųjų pirkimų dokumentacijoje. Užklausoje Savivaldybė prašė pateikti komercinį pasiūlymą su įkainiais išvardytoms paslaugoms.

(3) Komercinius pasiūlymus dėl visų Užklausoje išvardytų paslaugų, įskaitant ir pakelių šienavimo paslaugą, Savivaldybei pateikė trys įmonės. Visoms Užklausoje išvardytoms paslaugoms, išskyrus pakelių šienavimo paslaugą, toliau buvo vykdomos viešųjų pirkimų procedūros paslaugų tiekėjams parinkti.

(4) Savivaldybė paaiškino, jog įvertinus, kad pakelių šienavimo paslaugai teikti biudžete nėra lėšų, buvo priimtas sprendimas pakelių šienavimo paslaugos neįtraukti į paskelbtą žaliųjų plotų priežiūros paslaugų pirkimą, o pavesti ją vykdyti VšĮ „Gargždų švara“ pagal įmonės nuostatuose numatytą, tačiau iki šio laiko nevykdytą veiklą – „10.10. Kita valymo – priežiūros veikla“. Savivaldybė Prašyme nurodė, kad VšĮ „Gargždų švara“ naują ūkinę veiklą pavestų vykdyti

¹ 2018 m. kovo 1 d. raštu Nr. (5.1.47)-A5-887, kovo 16 d. raštu Nr. (5.1.28)-A5-1116 bei 2018 m. balandžio 10 d. raštu Nr. (5.1.47E) A5-1484.

² Šienaujamas plotas, vejpajove paliekant žolę – 169,20 ha; šienaujamas plotas, rankine žoliapjove (trimeris), paliekant žolę – 225,0 ha; šienaujamas plotas, traktorine šienapjove paliekant nupjautą žolę – 160,14 ha; šienaujamas plotas, traktorine šienapjove susmulkinant nupjautą žolę – 618,60 ha; pakelių šienavimas – 363,0 ha.

tokiomis pat sąlygomis, kaip buvo nustatytos Užklauso metu, kai buvo nurodyti preliminariai planuojami šienavimo plotai seniūnijų teritorijose hektarais.

(5) Savivaldybės vertinimu, VšĮ „Gargždų švara“ pakelių šienavimo paslaugą galėtų teikti žymiau pigiau nei siūlė ūkio subjektai, naudodama krautuvą, skirtą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių aptarnavimui. Šiuo metu Savivaldybė įgyvendina projektą „Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Klaipėdos rajone“, finansuojamą Europos Sąjungos lėšomis, kurio viena iš veiklų – dviejų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas. Įrengtų aikštelių eksploataciją ir priežiūrą ketinama perduoti VšĮ „Gargždų švara“, skiriant lėšų aikštelių priežiūrai reikalingos įrangos – krautuvo – įsigijimui. Krautuvo įsigijimas nėra tinkamas finansuoti projekto lėšomis, todėl jį planuojama įsigyti „iš rinkliavos lėšų“³.

(6) Savivaldybės taryba 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T11-21 „Dėl sutikimo įsigyti krautuvą VšĮ „Gargždų švara“ (toliau – Sprendimas), nutarė leisti VšĮ „Gargždų švara“ įsigyti krautuvą didelių gabaritų aikštelių priežiūrai ir papildomą smulkinimo įrangą krautuvui Savivaldybės (pakelių) priežiūros darbams. Šio sprendimo aiškinamajame rašte nurodyta, jog VšĮ „Gargždų švara“ darbo funkcijoms užtikrinti reikalingas krautuvas su žolės pjovimo bei smulkinimo įranga. Papildomai krautuvo įrangai įsigyti Savivaldybė iš biudžeto numatė skirti 100 000 Eur. Prašyme Savivaldybė nurodė, kad skaičiuojant VšĮ „Gargždų švara“ pakelių šienavimo paslaugos kainą buvo įskaičiuotos Savivaldybės Sprendimu numatytos šios 100 000 Eur išlaidos⁴.

(7) Prašyme Savivaldybė nurodė, kad dėl Užklauso pretenzijų ir skundų nebuvo sulaukta.

(8) Apie Savivaldybės pateiktą Prašymą buvo paskelbta Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt, suinteresuotų asmenų nuomonių negauta.

(9) Remdamasi išdėstytu, Savivaldybė prašo Konkurencijos tarybos duoti sutikimą patikėti naujos ūkinės veiklos – pakelių šienavimo – vykdymą VšĮ „Gargždų švara“. VšĮ „Gargždų švara“ yra Savivaldybės viešoji įstaiga, kurios pagrindinės veiklos rūšys – vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimas, atliekų tvarkymo sistemos kūrimas, diegimas, tobulinimas ir kontrolė, atliekų tvarkymo sistemos ilgalaikių ir trumpalaikių planų rengimas ir įgyvendinimas, visuomenės informavimas atliekų tvarkymo klausimais.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(10) Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, jog savivaldybės valdomi juridiniai asmenys nevykdo ūkinės veiklos, išskyrus atvejus, kai: 1) vykdoma ūkinė veikla yra būtina siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir 2) atsižvelgiami į savo komercinius interesus, kiti ūkio subjektai tokios veiklos nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina savivaldybės bendruomenės bendriesiems interesams patenkinti, ir tik 3) jeigu dėl to nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės. Jei nėra pažeidžiamos šios sąlygos, savivaldybė gali steigti naują juridinį asmenį ūkinei veiklai vykdyti arba patikėti naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiančioms savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims, tik gavusi išankstinį Konkurencijos tarybos sutikimą.

(11) Remiantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktu, viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Atsižvelgiant į tai, kad savarankiškas funkcijas savivaldybės atlieka pagal įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais, laikytina, kad pakelių šienavimo paslauga siekiama patenkinti Savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus.

(12) Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad Konkurencijos taryba neduoda šio straipsnio 2 dalyje nurodyto sutikimo, jeigu savivaldybė per 6 mėnesius iki prašymo

³ 2018 m. sausio 15 d. Savivaldybės administracijos aiškinamasis raštas dėl tarybos sprendimo „Dėl sutikimo įsigyti krautuvą viešajai įstaigai „Gargždų švara“ projekto“ 6 punktas: „Planuojama ratinį krautuvą įsigyti iš rinkliavos lėšų, o įrangą už savivaldybės biudžeto lėšas“.

⁴ Savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimo Nr. T11-21 3 punktas: „Numatyti 100 000 (vienas šimtas tūkstančių) eurų Klaipėdos rajono savivaldybės biudžete <...> papildomos įrangos įsigijimo išlaidoms kompensuoti“.

dėl leidimo išdavimo neįvykdė konkurencingos procedūros arba jeigu įvykdytos konkurencingos procedūros rezultatai rodo, kad rinkoje veikiantys ar potencialiai galintys veikti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti tinkamos veiklos vykdymą.

(13) Savivaldybės įvykdytos Užklausos rezultatai parodė, jog yra bent trys įmonės (be Savivaldybės viešosios įstaigos), kurios turi galimybes visa apimtimi teikti pakelių šienavimo paslaugą, dėl to, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis, Savivaldybė negali pavesti pakelių šienavimo paslaugos teikimo VŠĮ „Gargždų švara“.

(14) Be to, Prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Konkurencijos tarybos 2016 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1S-139 (2016) „Dėl Prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 15 punkte nurodyta, kad konkurencinga procedūra turi būti vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu arba savivaldybės parengta tvarka, vadovaujantis viešumo, atvirumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir sąžiningumo principais.

(15) Savivaldybė nepateikė duomenų patvirtinančių, kad Užklausa buvo vykdoma vadovaujantis Savivaldybės iš anksto parengta ir viešai paskelbta tvarka.

(16) Savivaldybė kartu su Prašymu Konkurencijos tarybai pateikė Savivaldybės įvykdytos Užklausos dokumentus, t. y., elektroninio laiško, siųsto Savivaldybės parinktomis šešioms įmonėms dėl planuojamų pirkti paslaugų kainų, kopiją. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad apie Savivaldybės vykdomą Užklausą žinojo tik tos įmonės, kurioms buvo išsiųsti elektroniniai laišakai ir nėra duomenų, patvirtinančių Užklausos paskelbimą informavimo priemonėse, laikytina, kad Savivaldybės įvykdyta Užklausa neatitiko viešumo principo.

(17) Be to, Savivaldybė Užklausoje nenurodė esminės informacijos, reikalingos šios paslaugos teikimo kainai apskaičiuoti (pavyzdžiui, ketinamų įsigyti paslaugų laikotarpio, teikiamos paslaugos dažnumo ir pan.) paaiškindama, kad visos paslaugų teikimo sąlygos nurodomos viešųjų pirkimų dokumentacijoje, tačiau dėl pakelių šienavimo paslaugos Savivaldybė viešojo pirkimo procedūros nevykdė. Savivaldybė taip pat nenurodė objektyvių kriterijų, pagal kuriuos vertins gautus komercinius pasiūlymus. Dėl to, laikytina, kad Savivaldybės įvykdyta Užklausa neatitiko ir skaidrumo principo.

(18) Galiausiai, pažymėtina, kad savivaldybės gali pavesti savo valdomiems juridiniams asmenims vykdyti ūkinę veiklą tik įvykdę konkurencingą procedūrą, kurios rezultatai parodo, kad nėra rinkoje ūkio subjektų, galinčių užtikrinti atitinkamos paslaugos teikimą. Pavedimas galimas tik tokiomis pačiomis sąlygomis, kokios buvo numatytos konkurencingos procedūros metu.

(19) Savivaldybės Prašymo nagrinėjimo metu paaiškėjo, kad ji planuoja apmokėti papildomos įrangos, reikalingos VŠĮ „Gargždų švara“ pakelių šienavimo paslaugos teikimui, įsigijimą. Jeigu tokia galimybė būtų numatyta ir kitiems ūkio subjektams, neatmestina, kad komerciniuose pasiūlymuose pakelių šienavimo paslaugos teikimo kainos galėtų būti mažesnės arba teikti šią paslaugą būtų pasiūlę ir kiti ūkio subjektai. Atitinkamai, laikytina, kad Savivaldybės ketinimai pavesti savo įstaigai teikti pakelių šienavimo paslaugą nebūtų įgyvendinami tokiomis pačiomis sąlygomis kaip numatyta Užklausos metu.

(20) Atsižvelgiant į išdėstytą, Savivaldybė neįrodė, kad pakelių šienavimo paslaugą gali teikti tik VŠĮ „Gargždų švara“. Savivaldybės organizuota Užklausa nebuvo vykdoma pagal iš anksto parengtą, viešai paskelbtą tvarką, taip pat neatitiko viešumo ir skaidrumo principų, tačiau įvykdytos Užklausos rezultatai parodė, kad yra bent trys įmonės, be Savivaldybės viešosios įstaigos, visa apimtimi galinčios teikti pakelių šienavimo paslaugą Klaipėdos rajono savivaldybės seniūnijų teritorijose. Dėl to, vadovaujantis aukščiau įvardytomis Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis, Savivaldybė negali pavesti pakelių šienavimo paslaugos teikimo VŠĮ „Gargždų švara“.

Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 7 dalimi,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Neduoti sutikimo Klaipėdos rajono savivaldybei patikėti pakelių šienavimo paslaugos teikimą viešajai įstaigai „Gargždų švara“.

Nutarimas skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas